

การเปรียบเทียบระบบเสียงในคำศัพท์หมวดธรรมชาติของ ภาษาไทยยากับภาษาไทยมาตรฐาน

A COMPARISON OF THE TAI YA AND STANDARD THAI PHONOLOGICAL SYSTEMS IN WORDS RELATED TO NATURE

Dao Jiang Peng

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาไทย

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

E-mail : djp_1224@hotmail.com

รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง ทินรัตน์

อาจารย์ประจำ ภาควิชาภาษาไทย

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

E-mail : batendinna@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบระบบเสียงในคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทยยาก หมู่บ้านหัวกาด ตำบลไม้ชา อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ มณฑลยูนนาน ประเทศจีนกับระบบเสียงในคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทยมาตรฐาน การวิเคราะห์เปรียบเทียบการกำกับเสียงด้วยสัทอักษรสากล ในการแปลงเสียงผู้บอกภาษาที่ได้จากโปรแกรม speech analyzer พบเสียงปฏิภาคของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง 2 ภาษานี้ อาทิ หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /l/ ของภาษาไทยยากกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /d/ ของภาษาไทยมาตรฐาน เนื่องจากภาษาไทยยากไม่มีหน่วยเสียง /d/ ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /53/ (high-falling) ของภาษาไทยยากกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /33/ (mid) ของภาษาไทยมาตรฐาน นอกจากนี้ ยังพบการใช้หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ รวมถึงคำศัพท์แตกต่างกัน การสับเสียงกันระหว่างพยางค์ และการใช้คำทับศัพท์อีกด้วย คำสำคัญ: เปรียบเทียบ ภาษาไทยยาก ระบบเสียง หน่วยเสียง ภาษาไทยมาตรฐาน

ABSTRACT

The purpose of this study was to compare the phonological system in words related to nature of Tai Ya language used at Hua Kat Village, Mo Sha Sub-district, Xin Ping District, Yu Xi, Yun Nan Province, China with that of the standard Thai language. Analysis of sounds was conducted with transcriptions of words given by informants using international phonetic symbols obtained from the Speech Analyzer Program. Correspondents of initial consonant phonemes and tonal phonemes were found between the two languages. For instance, the initial consonant phoneme /l/ in Tai Ya was found to be the correspondent of the initial consonant phoneme /d/ in standard Thai because there was no initial consonant phoneme /d/ in Tai Ya while the tonal phoneme /53/ (high-falling) in Tai Ya was found to correspond to the tonal phoneme /33/ (mid) in standard Thai. In addition, differences were found in the usage of consonant phonemes, vowel phonemes, tonal phoneme, and words as well as alternating syllables and transliteration of some words.

KEYWORDS: Comparison, Tai Ya, phonological system, phonemes, standard Thai language

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ไทหย่าเป็นกลุ่มชนที่มีภูมิลำเนาอยู่บริเวณตำบลโม้ซา อำเภอซินผิง เมืองยู่ซี มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ชาวไทหย่าเรียกตนเองว่า ไต (Dai) มีความหมายเดียวกับคำว่า ไท (Tai) ที่หมายถึงกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใช้ภาษาร่วมตระกูลไท และมีวัฒนธรรมบางอย่างร่วมกันหรือประเพณีบางอย่างคล้ายคลึงกัน ส่วนคำว่า หย่า เป็นคำที่กลุ่มชาติพันธุ์ไทใช้แสดงตัวตน เมื่อถามไถ่กันว่า เป็นชาวไทกลุ่มใด โดยมีความหมายว่าทอดทิ้ง เนื่องจากชาวไทกลุ่มนี้อพยพหนีสงครามลงมาทางตอนใต้ของประเทศจีนโดยการเดินเท้า เมื่อกลุ่มผู้สูงอายุเดินทางต่อไปไม่ไหว จึงถูกทิ้งห่างออกจากกลุ่มคนหนุ่มสาวออกไปเรื่อยๆ (Yang, 2558)

อย่างไรก็ตาม กลุ่มชาวไทดังกล่าว บางส่วนตัดสินใจไม่เดินทางต่อเพราะเห็นว่าสัญลักษณ์ต้นกล้วยที่คนรุ่นหนุ่มสาวฟันไว้เป็นการบอกทางไต่อกขึ้นใหม่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของบริเวณนั้นๆ จึงหยุดและตั้งถิ่นฐาน ณ ที่แห่งนั้น ปัจจุบันก็คือพื้นที่บริเวณตำบลโม้ซาหรือเมืองหย่าตามคำเรียกของชาวไทกลุ่มนี้ แสดงให้เห็นว่าธรรมชาติมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของชาวไทหย่า (Yang, 2558)

ชาวไทหย่าใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาร่วมเชื้อสายกับภาษาไทยในประเทศไทย กล่าวคือ มีคำดั้งเดิมที่ใช้ในความหมายเดียวกันเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์ในหมวดธรรมชาติซึ่งนอกจากจะสะท้อนให้เห็นว่าธรรมชาติมีอิทธิพลต่อชาวไทหย่าแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ของชาวไทหย่าในประเทศไทยกับชาวไทยในประเทศไทยอีกด้วย

แม้ภาษาไทยในประเทศจีนกับภาษาไทยในประเทศไทยจะมีลักษณะร่วมกันด้านคำศัพท์ แต่สำเนียงของกลุ่มชนที่อาศัยต่างพื้นที่ย่อมมีความแตกต่าง อันเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติของภาษา ซึ่งมีบางหน่วยเสียงของคำศัพท์แตกต่างกัน อาทิ หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /d/ ในคำว่า แดด /dɛːʔ/ ในภาษาไทยมาตรฐาน เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะ /l/ ในคำว่า /lɛːʔ/ ในภาษาไทย

ชาวไทหย่ากับชาวไทยมีวัฒนธรรมร่วมกันหลายประการ ดังแสดงให้เห็นในด้านการดำรงชีวิต กล่าวคือ ทั้งชาวไทหย่าและชาวไทยในอดีตเป็นเกษตรกรเช่นเดียวกัน จึงมีวัฒนธรรมความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน คำที่จัดอยู่ในหมวดธรรมชาติ จึงมี

ร่วมกันจำนวนมาก ด้วยเหตุที่ภาษาไทยที่ใช้ในประเทศจีนกับภาษาไทยมาตรฐานที่ใช้ในประเทศไทยมีทั้งลักษณะร่วมและลักษณะแตกต่างกันด้านระบบเสียงของคำศัพท์ดังกล่าว และความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติกับชาวไทหย่าและชาวไทยในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงของคำศัพท์ในหมวดธรรมชาติของภาษาไทยกับภาษาไทยมาตรฐาน เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของสองภาษานี้ ซึ่งเป็นภาษาร่วมเชื้อสายกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงของคำศัพท์หมวดธรรมชาติระหว่างภาษาไทยที่ใช้พูดในประเทศจีนกับภาษาไทยมาตรฐานที่ใช้พูดในประเทศไทย

สมมติฐานของการวิจัย

ภาษาไทยที่ใช้ในประเทศจีนมีลักษณะร่วมและลักษณะต่างด้านระบบเสียงกับภาษาไทยมาตรฐานที่ใช้ในประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาเฉพาะหมวดคำที่เกี่ยวกับธรรมชาติที่เป็นคำ 1 พยางค์ 2 พยางค์ และ 3 พยางค์ โดยใช้ภาษาไทยที่ใช้พูดในหมู่บ้านหัวกาด ตำบลโม้ซา อำเภอซินผิง เมืองยู่ซี มณฑลยูนนาน ประเทศจีน เป็นตัวตั้งเพื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐานที่ใช้พูดในประเทศไทย จำนวน 40 คำ โดยสัมภาษณ์ผู้ออกภาษาชาวไทหย่าจำนวน 3 คน และ ผู้ออกภาษาชาวไทย 3 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชาวไทหย่า หมายถึง ชาวไทที่ใช้ภาษาไทยซึ่งอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหัวกาด ตำบลโม้ซา อำเภอซินผิง เมืองยู่ซี มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

ชาวไทย หมายถึง ชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยมาตรฐานซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

คำไทหย่า หมายถึง คำในภาษาไทยที่ใช้พูดในหมู่บ้านหัวกาด ตำบลโม้ซา อำเภอซินผิง เมืองยู่ซี มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

คำไทยมาตรฐาน หมายถึง คำในภาษาไทยที่ใช้พูดใน กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 เสียง ประกอบด้วย 33=กลาง(mid) 55=สูง(high) 53=สูง-ตก(high-falling) 11=ต่ำ(low) 24=กลาง-ขึ้น(mid-rising) และ 31=กลาง-ตก(mid-falling)

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐาน หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 เสียง ประกอบด้วย 33=กลาง(mid) 44=สูง(high) 21=ต่ำ (low) 41=ตก (falling) และ 24=กลาง-ขึ้น (mid-rising)

แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1. แนวคิดเรื่องการคัดเลือกผู้บอกภาษาของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544)
2. การแปรเสียงแบบสลับเสียง และการสร้างคำใหม่ ของ นิตยา กาญจนวรรณ (2554)

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการรวบรวม คำศัพท์ในหมวดคำเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษาไทยในหมู่บ้าน ทิวภาค ตำบลโม้ซา อำเภอซินผิง เมืองยูซี มณฑลยูนนาน ประเทศจีน โดยการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงชาวไทย เพศหญิงอายุ 50 ปีขึ้นไป ที่สำเร็จการศึกษาในระดับชั้น ประถมศึกษาจำนวน 3 คน โดยใช้เกณฑ์ตัวแปรทางสังคมของผู้บอกภาษา ของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544)

เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ

งานวิจัยนี้ใช้แบบบันทึกข้อมูลเป็นเครื่องมือวิจัย โดยบรรจุคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทยจำนวน 40 คำ และแสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบเสียงของคำศัพท์ภาษาไทย ดังกล่าวกับคำศัพท์ในภาษาไทยมาตรฐานในรูปแบบสัทอักษร โดยใช้โปรแกรม speech analyzer และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยถิ่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเกี่ยวกับภาษาตระกูลไทโดยเฉพาะหน่วยเสียงของภาษาไทยจากตำรา งานวิจัย และบทความต่าง ๆ

2. รวบรวมคำศัพท์ในหมวดคำเกี่ยวกับธรรมชาติของชาวไทยที่ระบุไว้ข้างต้นในตาราง พร้อมบันทึกเสียงและถอดเสียงเป็นสัท-อักษร ด้วยวิธีคัดเลือกผู้บอกภาษาตามแนวคิดของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544) โดยให้ผู้บอกภาษาพูดรายการคำศัพท์หมวดธรรมชาติที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ชาวไทย ได้แก่ ผู้บอกภาษาชาวไทยเพศหญิง อายุ 50 ปีขึ้นไป และสำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 3 คน และสัมภาษณ์ชาวไทยในประเทศไทยที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งก็คือผู้บอกภาษาชาวไทยเพศหญิงอายุ 50 ปีขึ้นไปซึ่งสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 3 คน เช่นกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ถอดเสียงของคำศัพท์ในหมวดธรรมชาติเป็นสัทอักษรสากลระบบ IPA
2. นำผลการบันทึกเสียงมาเข้าโปรแกรม speech analyzer เพื่อความแม่นยำในการวิเคราะห์หน่วยเสียงวรรณยุกต์
3. เปรียบเทียบระบบเสียงในคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทยที่ใช้ในประเทศจีนกับภาษาไทยมาตรฐานที่ใช้ในประเทศไทย
4. สรุปข้อมูลการเปรียบเทียบระบบเสียงในคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทยกับภาษาไทยมาตรฐาน ทั้งหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทย และนำมาเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน โดยการถอดเสียงผ่านสัญลักษณ์สัทอักษรสากลตามระบบ IPA จำแนกข้อมูลได้ 7 กลุ่ม ได้แก่

1. คำไทยที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นแตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน
2. คำไทยที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน
3. คำไทยที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยวรรณยุกต์แตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน
4. คำไทยที่มีหน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน

5. คำไทยย่ที่มีหน่วยเสียงแตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐานทุกหน่วยเสียงหรือใช้คำแตกต่างกัน

6. คำไทยย่ที่สับเสียงระหว่างพยางค์กับภาษาไทยมาตรฐาน

7. คำไทยย่ที่ใช้คำศัพท์แตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐานโดยการทับศัพท์ภาษาจีน

จากการวิเคราะห์พบความแตกต่างระหว่างระบบเสียงของคำศัพท์ในภาษาไทยยากับภาษาไทยมาตรฐาน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 คำไทยย่ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น แตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน

รายการคำศัพท์	คำไทยย่	คำไทยมาตรฐาน	ความหมาย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
ดิน	/lin ³³ /	/din ³³ /	วัตถุที่ใส่ปลูกพืชหรือปั้นสิ่งได้
ดาว	/la:w ³³ /	/da:w ³³ /	เป็นดวงๆ มีแสงสว่าง

จากตารางข้างต้นนี้จะเห็นว่าคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทยย่มีเสียงพยัญชนะต้นแตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน กล่าวคือ คำไทยย่ใช้เสียงพยัญชนะต้น /l/ ในขณะที่ภาษาไทยมาตรฐานใช้เสียงพยัญชนะต้น /d/ มีดังนี้

ดิน	/lin ³³ /	เป็น	/din ³³ /
ดาว	/la:w ³³ /	เป็น	/da:w ³³ /

ตารางที่ 2 คำไทยย่ที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน

รายการคำศัพท์	คำไทยย่	คำไทยมาตรฐาน	ความหมาย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
ลม	/lom ⁵³ /	/lom ³³ /	อากาศที่เคลื่อนที่
ผา	/p ^h a: ⁵⁵ /	/p ^h a: ²⁴ /	หินที่เขา
ทราย	/sa:j ⁵³ /	/sa:j ³³ /	หินขนาดเล็ก
ไฟ	/faj ⁵³ /	/faj ³³ /	ความร้อนที่เกิดจากปฏิกิริยาเคมี
ถ้ำ	/t ^h am ¹¹ /	/t ^h am ⁴¹ /	ช่องที่เป็นโพรงลึกไปในพื้นดิน
หิน	/hin ⁵⁵ /	/hin ²⁴ /	ของแข็งที่ประกอบด้วยแร่
ฟ้า	/fa: ³¹ /	/fa: ⁴⁴ /	ส่วนเบื้องบนที่มองเห็นครอบคลุมแผ่นดินอยู่
ป่าไม้	/pa: ²⁴ -maj ¹¹ /	/pa: ²¹ -maj ⁴⁴ /	ที่มีต้นไม้ต่างๆ ขึ้นมา
ฟ้าผ่า	/fa: ³¹ -p ^h a: ⁵⁵ /	/fa: ⁴⁴ -p ^h a: ²¹ /	อิเล็คตรอนจำนวนมากเคลื่อนที่ระหว่างเมฆกับพื้นโลก

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่าคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทยย่ที่มีความหมายเดียวกับภาษาไทยมาตรฐานมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกัน จำแนกได้ดังนี้

2.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /53/ (high-falling) ในภาษาไทยย่เป็นเสียงปฏิภาคกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /33/ (mid) ในภาษาไทยมาตรฐาน ดังคำต่อไปนี้

ลม	/lom ⁵³ /	เป็น	/lom ³³ /
ไฟ	/faj ⁵³ /	เป็น	/faj ³³ /
ทราย	/sa:j ⁵³ /	เป็น	/sa:j ³³ /

2.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /55/ (high) ในภาษาไทยย่เป็นเสียงปฏิภาคกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /24/ (rising) ในภาษาไทยมาตรฐาน ดังคำต่อไปนี้

ผา	/p ^h a: ⁵⁵ /	เป็น	/p ^h a: ²⁴ /
หิน	/hin ⁵⁵ /	เป็น	/hin ²⁴ /

2.3 คำไทยย่ำที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /11/ (low) ซึ่งแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /41/ (falling) ดังคำต่อไปนี้

ถ้า /tʰam¹¹/ เป็น /tʰam⁴¹/

2.4 คำไทยย่ำที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /11/ (low) ซึ่งแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /41/ (falling) ดังคำต่อไปนี้

ฟ้า /fa:³¹/ เป็น /fa:⁴⁴/

2.5 คำไทยย่ำที่มี 2 พยางค์ที่มีเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกับคำเดียวกันในภาษาไทยมาตรฐานทั้ง 2 พยางค์ ดังคำต่อไปนี้

ป่าไม้ /pa:²⁴-maj¹¹/ (mid-rising, low)

เป็น /pa:²¹-maj⁴⁴/ (low, high)

ฟ้าผ่า /fa:³¹-pʰa:⁵⁵/ (mid-falling, high)

เป็น /fa:⁴⁴-pʰa:²¹/ (high, low)

ตารางที่ 3 คำไทยย่ำที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน

รายการคำศัพท์	คำไทยย่ำ	คำไทยมาตรฐาน	ความหมาย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
แดด	/ɛ: ²⁴ /	/dɛ: ²¹ /	แสงอาทิตย์

คำที่มีความหมายเดียวกันแต่มีเสียงแตกต่างกัน ทั้งเสียงพยัญชนะต้นและเสียงวรรณยุกต์ คือ คำในภาษาไทยย่ำมีเสียงพยัญชนะต้นเป็น /l/ และเสียงวรรณยุกต์เป็น /24/ (mid-rising) แต่ภาษาไทยมาตรฐานมีเสียงพยัญชนะต้นเป็น /d/ และเสียงวรรณยุกต์เป็น /21/ (low) ดังคำต่อไปนี้

แดด /lɛ:²⁴/ เป็น /dɛ:²¹/

ตารางที่ 4 คำไทยย่ำที่มีหน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน

รายการคำศัพท์	คำไทยย่ำ	คำไทยมาตรฐาน	ความหมาย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
ฝน	/fɛn ³³ /	/fon ²⁴ /	น้ำเป็นเม็ดๆ ที่มาจากเมฆ
น้ำ	/nam ⁵³ /	/na:m ⁴⁴ /	ของเหลวที่ใช้อาบ กินและซัก
เหว	/hiw ¹¹ /	/he:w ²⁴ /	ช่องลึกลงไปในภูเขา
เหล็ก	/lik ¹¹ /	/lek ²¹ /	โลหะที่ใช้ทำเครื่องมือ

ผู้วิจัยจำแนกคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทยย่ำที่มีหน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐานดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ความแตกต่างของหน่วยเสียงสระ

4.1.1 เสียงสระ /a/ ของภาษาไทยย่ำเป็นเสียงปฏิภาคกับหน่วยเสียงสระ /a:/ ของภาษาไทยมาตรฐาน ดังคำต่อไปนี้

น้ำ /nam⁵³/ เป็น /na:m⁴⁴/

4.1.2 หน่วยเสียงสระ /i/ ของภาษาไทยย่ำเป็นเสียงปฏิภาคกับหน่วยเสียงสระ /e/ หรือ /e:/ ของภาษาไทยมาตรฐาน ดังคำต่อไปนี้

เหว /hiw¹¹/ เป็น /he:w²⁴/

เหล็ก /lik¹¹/ เป็น /lek²¹/

4.1.3 ส่วนเสียงสระ /ə/ ของภาษาไทยย่ำเป็นเสียงปฏิภาคกับหน่วยเสียงสระ /o/ ของภาษาไทยมาตรฐาน ดังคำต่อไปนี้

ฝน /fɛn³³/ เป็น /fon²⁴/

4.2 ความแตกต่างของหน่วยเสียงวรรณยุกต์

4.2.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /31/ (mid-falling) ในภาษาไทยย่ำเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /44/ (high) แต่ในภาษาไทยมาตรฐาน ดังคำต่อไปนี้

ฟ้า /fa:³¹/ เป็น /fa:⁴⁴/

4.2.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /33/ (mid) ของภาษาไทย่า เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /24/ (rising) ของภาษาไทยมาตรฐาน ดังคำต่อไปนี้

ฝน /fɔn³³/ เป็น /fon²⁴/

4.2.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /53/ (high-falling) ของภาษาไทย่าเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /44/ (high) ของภาษาไทยมาตรฐาน ดังคำต่อไปนี้

น้ำ /nam⁵³/ เป็น /na:m⁴⁴/

4.2.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 11 (low) ของภาษาไทย่า เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 24 (rising) ของภาษาไทยมาตรฐาน ดังคำต่อไปนี้

เหว /hiw¹¹/ เป็น /he:w²⁴/

เหล็ก /lik¹¹/ เป็น /lek²¹/

ตารางที่ 5 คำไทย่าที่มีหน่วยเสียงแตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐานทุกหน่วยเสียงหรือใช้คำแตกต่างกัน

รายการคำศัพท์	คำไทย่า	คำไทยมาตรฐาน	ความหมาย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
พระอาทิตย์	/wan ⁵³ /	/phra ⁴⁴ - /ʔa: ³³ -tɨ ⁴⁴ /	พระอาทิตย์ ดวงตะวัน
พระจันทร์	/ɔ:n ³³ -iɛ ⁵³ /	/pʰra ⁴⁴ -can ³³ /	ดวงเดือน
ควัน	/han ⁵³ -faj ⁵³ /	/kʰwan ³³ /	สิ่งที่เห็นเป็นสีดำ ลอยออกมาจาก การเผาไฟ
ฝุ่น	/han ⁵³ /	/fun ²¹ /	ดินแห้งหรือสิ่งอื่น ที่เป็นผง
เมฆ	/pʰiɛn ²⁴ -fa ¹¹ /	/me:k ⁴¹ /	ไอน้ำที่รวมตัวกัน เป็นกลุ่มก้อนลอย อยู่ในอากาศ
ฟ้าแลบ	/fa: ³¹ -tɨ ³³ - -mɛt ²⁴ /	/fa: ⁴⁴ -iɛp ⁴¹ /	แสงที่เกิดวาบขึ้น ในท้องฟ้า ลักษณะเป็นเส้น
ลำธาร	/nam ⁵³ - hu ⁵³ -hiw ¹¹ /	/lam ³³ -tʰa:n ³³ /	ทางน้ำที่ไหล จากเขา
หมอก	/miw ⁵⁵ -ho ¹¹ - -mɔi ⁵³ /	/mɔ:k ²¹ /	ละอองน้ำที่เกิดจาก การกลั่นตัวของ ไอน้ำ

รายการคำศัพท์	คำไทย่า	คำไทยมาตรฐาน	ความหมาย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
คลอง	/nam ⁵³ -kʰe ²⁴ /	/kʰiɔ: ³³ /	ทางน้ำที่เกิดขึ้นเอง หรือขุดเชื่อมกับแม่น้ำ
ทะเลสาบ	/nam ⁵³ -nɔi ⁵⁵ - -lo ⁵⁵ /	/tʰa: ⁴⁴ -le: ³³ - -sa:p ²¹ /	ห้วงน้ำใหญ่ที่มี แผ่นดินล้อม
โคลน	/cʰi: ¹¹ -po ²⁴ /	/klo:n ³³ /	ดินเหลว
น้ำตก	/nam ⁵³ -tok ¹¹ - -tat ²⁴ /	/na:m ⁴⁴ -tok ²¹ /	น้ำที่ขังอยู่บนเขา ตกลงมาที่หน้าผา
แม่น้ำ	/nam ⁵³ -taw ¹¹ /	/mɛ: ⁴¹ -na:m ⁴⁴ /	ลำน้ำใหญ่ซึ่งเป็น ที่รวมของลำธาร ทั้งปวง
น้ำค้าง	/nam ⁵³ -niw ⁵⁵ - -nɔj ⁵³ /	/na:m ⁴⁴ - kʰa: ⁴⁴ /	ไอน้ำในอากาศที่ถูก ความเย็นแล้วหยาด ลงมาค้างบนใบไม้ ใบหญ้า
ลูกเห็บ	/ma: ²⁴ -lit ¹¹ /	/lu:k ⁴¹ -hep ²¹ /	เม็ดน้ำแข็งที่เกิดจาก การกลั่นตัวของไอน้ำ ในอากาศตกลงมา
รุ่ง	/ho ⁵³ -kaj ²⁴ - -wa ⁵⁵ /	/ru ⁴⁴ /	สิ่งที่ปรากฏบน ท้องฟ้าเป็นแถบโค้ง สีต่างๆ 7 สี
ภูเขา	/kɔi ⁵³ -iɛw ³³ /	/pʰu: ³³ - kʰaw ²⁴ /	พื้นที่ที่มีระดับสูงชัน จากบริเวณรอบๆ
ทอง	/ham ⁵³ /	/tʰɔ: ³³ /	ธาตุโลหะสีเหลือง มีค่า
ทองแดง	/tɔi ⁵³ /	/tʰɔ: ³³ - dɛ: ³³ /	โลหะที่ลักษณะเป็น ของแข็งสีแดง
เงิน	/nin ⁵³ /	/iɔn ³³ /	เป็นโลหะสีขาว เนื้อค่อนข้างอ่อน
น้ำพุ	/nam ⁵³ - -pun ²⁴ /	na:m ⁴⁴ - -pʰu ³³ /	น้ำใต้ดินที่ผุด พุ่งขึ้นมาเหนือพื้น

นอกจากคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทยแล้ว จะแตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐานด้านหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงวรรณยุกต์แล้ว ผู้วิจัยยังพบว่าคำไทยบางคำมีหน่วยเสียงแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานทุกหน่วยเสียงดังคำศัพท์ที่ผู้วิจัยรวบรวมไว้ตามตารางข้างต้น

ตารางที่ 6 คำไทยที่สับเสียงระหว่างพยางค์กับภาษาไทยมาตรฐาน

รายการคำศัพท์	คำไทย	คำไทยมาตรฐาน	ความหมาย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
หนองน้ำ	/nam ⁵³ - noːŋ ⁵⁵ /	/noːŋ ²⁴ - na:m ⁴⁴ /	แอ่งน้ำ

การสับเสียงระหว่างพยางค์ของคำว่า หนองน้ำ /nam⁵³-noːŋ⁵⁵/ ของภาษาไทยเป็น /noːŋ²⁴-na:m⁴⁴/ ของภาษาไทยมาตรฐานแล้ว ผู้วิจัยยังพบความต่างของหน่วยเสียงสระ /a/ ในพยางค์ น้ำ ของภาษาไทย ซึ่งเป็นหน่วยเสียงสระ /aː/ ของภาษาไทยมาตรฐาน และพบความต่างของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /53/ (high-falling) ในพยางค์ น้ำ ของภาษาไทย ซึ่งเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /44/ (high) ของภาษาไทยมาตรฐาน และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /55/ (high) ในพยางค์ หนอง ของภาษาไทย ซึ่งเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /24/ (rising) ของภาษาไทยมาตรฐานอีกด้วย

ตารางที่ 7 คำไทยที่ใช้คำศัพท์แตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐานโดยการทับศัพท์จีน

รายการคำศัพท์	คำไทย	คำไทยมาตรฐาน	ความหมาย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
ทะเล	/ta ²⁴ -hoj ⁵³ /	/tʰa ⁴⁴ -leː ³³ /	ห้วงน้ำเค็มที่กว้างใหญ่

ผู้วิจัยพบว่า คำศัพท์ ทะเล ของภาษาไทยแตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐานโดยการทับศัพท์ภาษาจีน เนื่องจากพื้นที่ที่ชาวไทยอาศัยอยู่ในประเทศจีนนั้นอยู่ห่างจากฝั่งทะเลมากและในภาษาจีนมีคำศัพท์ที่ใช้เรียกทะเล ชาวไทยจึงยืมคำจากภาษาจีนมาใช้

สรุปผลการวิจัย

การเปรียบเทียบระบบเสียงในคำศัพท์หมวดธรรมชาติในภาษาไทยกับภาษาไทยมาตรฐาน ผู้วิจัยพบคำไทยที่มีระบบเสียงแตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐานทั้งระบบมากที่สุดจำนวน 22 คำ เนื่องจากภาษาไทยได้รับอิทธิพลจากภาษาเขมรและภาษาบาลีและสันสกฤต ในขณะที่ภาษาไทยใช้คำไทดั้งเดิมพบคำไทยที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐานรองลงมา จำนวน 9 คำ กล่าวคือ ภาษาไทยและภาษาไทยยืม ใช้สำเนียงแตกต่างกัน หน่วยเสียงวรรณยุกต์จึงแตกต่างกัน พบคำไทยที่มีหน่วยเสียงสระและวรรณยุกต์แตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐานรองลงมา จำนวน 4 คำ เนื่องจากสำเนียงที่ต่างกัน จึงออกเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกัน พบคำไทยที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานรองลงมา จำนวน 2 คำ เนื่องจากภาษาไทยมาตรฐานมีวิวัฒนาการจึงทำให้ที่หน่วยเสียง /d/ ในขณะที่ภาษาไทยไม่มีเสียงพยัญชนะต้น /d/ จึงใช้หน่วยเสียง /l/ แทนที่หน่วยเสียง /d/ เสมอ พบคำไทยที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐานน้อยที่สุด จำนวน 1 คำ เนื่องจากภาษาไทยกับภาษายูเรเชียมีสำเนียงต่างกัน ผู้บอกภาษาจึงออกเสียงต่างกัน และภาษาไทยมีวิวัฒนาการด้านหน่วยเสียงพยัญชนะต้น จึงปรากฏหน่วยเสียง /d/ ในขณะที่ภาษาไทยไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /d/ ซึ่งเท่ากับคำไทยที่สับเสียงระหว่างพยางค์กับภาษาไทยมาตรฐานจำนวน 1 คำ และพบคำไทยที่ใช้คำศัพท์แตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยการทับศัพท์จำนวน 1 คำ กล่าวคือ ภาษาไทยยืมได้รับอิทธิพลจากภาษาจีน

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า มีลักษณะร่วมกับ Yang (2006) ในประเด็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้น กล่าวคือ พบว่าภาษาไทย่าไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /d/ แต่จะใช้หน่วยเสียง /l/ เสมอ ดังนั้น หน่วยเสียง /l/ ในภาษาไทย่าจึงเป็นเสียงปฏิภาคกับหน่วยเสียง /d/ ในภาษาไทยมาตรฐาน ได้แก่คำว่า ดิน /din³³/ เป็น /lin³³/ และ ดาว /da:w³³/ เป็น /la:w³³/ ทั้ง 2 คำนี้ในภาษาไทย่าเป็นคำเป็นที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /33/ (mid) เช่นเดียวกับภาษาไทยมาตรฐาน ส่วนคำว่า แดด /dɛ:t²¹/ ในภาษาไทย่า ออกเสียงพยัญชนะต้นเสียง /l/ เป็น /lɛ:t²⁴/ เมื่อเป็นคำตายจึงมีเสียงวรรณยุกต์ /21/ (low) ต่างกับคำตายที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /d/ ในภาษาไทยมาตรฐานที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /24/ (rising)

ส่วนข้อสังเกตด้านคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทย่า พบว่ามักเกิดจากการสร้างคำแบบประสมคำ จึงปรากฏเป็นคำหลายพยางค์ซึ่งมีจำนวนพยางค์มากกว่าภาษาไทยมาตรฐาน ได้แก่ คำว่า เมฆ /me:k⁴¹/ เป็น /p^hɛk²⁴-fa:¹¹/ ฟ้าแลบ /fa:⁴⁴-lɛp⁴¹/ เป็น /fa:³¹- ʔ³³-mɛt²⁴/ คลอง /k^hɔ:ŋ³³/ เป็น /nam⁵³-k^hɛ²⁴/ ลำธาร /lam³³-t^ha:n³³/ เป็น /nam⁵³-hu⁵³-hiw¹¹/ น้ำตก /na:m⁴⁴-tok²¹/ เป็น /nam⁵³-tok¹¹-tat²⁴/ หมอก/mo:k²¹/ เป็น /miw⁵⁵-ho¹¹-mɛŋ⁵³/ น้ำค้าง /na:m⁴⁴-k^ha:ŋ⁴⁴/ เป็น /nam⁵³-niw⁵⁵-nɔj⁵³/ รุ่ง /ruŋ⁴⁴/ เป็น /hoŋ⁵³-kɔj²⁴-wo⁵⁵/ และโคลน /klo:n³³/ เป็น /c^hi:¹¹-poŋ²⁴/ ส่วนคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทย่า ที่ปรากฏจำนวนพยางค์น้อยกว่าคำของภาษาไทย มีเพียง 2 คำ ได้แก่ พระอาทิตย์ /p^hra⁴⁴-ʔa:³³-t^hɛ⁴⁴/ เป็น /wan⁵³/ และทองแดง /t^hɔ:ŋ³³-dɛ:ŋ³³/ เป็น /tɔŋ⁵³/

ทั้งนี้ การสร้างคำโดยการประสมคำของภาษาไทย่า มีลักษณะร่วมกับคำประสมของภาษาไทยมาตรฐาน กล่าวคือ มีค่านามเป็นคำหลักในพยางค์หน้าและคำกริยาเป็นคำขยายในพยางค์หลัง ได้แก่ ฟ้าแลบ /fa:⁴⁴-lɛp⁴¹/ เป็น /fa:³¹- ʔ³³-mɛt²⁴/ และฟ้าร้อง /fa:⁴⁴-rɔ:ŋ⁴⁴/ เป็น /fa:³¹-laŋ³³/

จะเห็นได้ว่าระบบเสียงภาษาไทย่าและภาษาไทยมาตรฐานมีทั้งเสียงปฏิภาคและเสียงแตกต่างกันทั้งหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ โดยเฉพาะจำนวนของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ภาษาไทย่ามีมากกว่าภาษาไทยมาตรฐานหนึ่งระดับ

นอกจากนี้มีการสับเสียงระหว่างพยางค์ในคำที่มีความหมายเหมือนกันทั้งภาษาไทย่าและภาษาไทยมาตรฐาน ทั้งยังพบการทับศัพท์ภาษาไทย่าด้วยภาษาถิ่นจีนอีกด้วย

จากการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาไทย่ากับภาษาไทยมาตรฐาน ผู้วิจัยพบว่าผลการวิเคราะห์สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจพร ประชาเดชสุวัฒน์ และ จินตนา มัธยมบุรุษ (2541) เรื่อง "วิถีชีวิตชาวไตหย่า: ศึกษากรณีชินผิง และหยวนเจียง มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน" ในด้าน หน่วยเสียงพยัญชนะต้นของภาษาไทย่าไม่มีหน่วยเสียง /d/ ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ และไม่มีหน่วยเสียงสระประสม แต่ข้อค้นพบที่ผู้วิจัยพบแตกต่างกันคือ พบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย่าจำนวน 6 เสียง ในขณะที่ รุจพร ประชาเดชสุวัฒน์ และจินตนา มัธยมบุรุษ (2541) พบเพียง 5 เสียง ทั้งนี้ การศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบระบบเสียงในคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทย่ากับภาษาไทยมาตรฐาน สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าภาษาไทย่าที่ใช้ในประเทศจีนมีลักษณะร่วมและลักษณะต่างด้านหน่วยเสียงกับภาษาไทยมาตรฐานที่ใช้ในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ควรมีการจัดทำพจนานุกรมไทย่า-ไทยในแต่ละท้องถิ่น เพื่อเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ อันมีประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาภาษาถิ่น หรือเพื่อการศึกษาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาที่มาของคำที่ภาษาไทย่าและภาษาไทยใช้แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- นิตยา กาญจนวรรณ. 2554. **ทับศัพท์ บัญญัติศัพท์ ถอดอักษร จาก Siamization ถึง Anglicization.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- รุจพร ประชาเดชสุวัฒน์ และ จินตนา มัธยมบุรุษ. 2541. **วิถีชีวิตชาวไตหย่า: ศึกษากรณีชินผิงและหยวนเจียง มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย**

ประชาชน. ม.ป.ท. รายงานวิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2544. **ภาษาศาสตร์สังคม.** กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Yang, W. X. 2006. **Hua Yao Dai Yu. Yun Nan: The**
Ethnic Publish Press.

_____. 2558. ผู้อำนวยการสถาบันภาษาและวิจัยชนกลุ่มน้อย.
สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2558.



>> Dao Jiang Peng (ดาว เจียง ผิง)

จบการศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัย
ชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน ประเทศจีน และระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษา
และวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยประเทศจีน จากมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน

ปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์



>> รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง ทินรัตน์

จบการศึกษาระดับปริญญาเอก Ph.D. (Eastern Languages-Sanskrit) จาก Banaras Hindu
University ระดับปริญญาโท หลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก จากจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย และระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษและประวัติศาสตร์
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจุบันทำงานเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์